

Aardgastransportleiding Rysum- Midwolda-Tripscompagnie en Oude Statenzijl-Midwolda

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport

25 mei 2007 / rapportnummer 1889-37

commissie voor de milieueffectrapportage

Bureau Energie Projecten
Postbus 93144
2509 AC DEN HAAG

uw kenmerk
DDUE0780073/214/HDB

uw brief
19 maart 2007

ons kenmerk
1889-38/Dr/aa

onderwerp
Advies voor richtlijnen voor het MER
Aardgastransportleiding Rysum-
Midwolda-Tripscompagnie en
Oude Statenzijl-Midwolda

doorkiesnummer
(030) 234 76 06

Utrecht,
25 mei 2007

Geachte heer,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies voor richtlijnen uit te brengen voor een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over Aardgastransportleiding Rysum-Midwolda-Tripscompagnie en Oude Statenzijl-Midwolda. Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag de vastgestelde richtlijnen krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

dr. D.K.J. Tommel
Voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Aardgastransportleiding Rysum-Midwolda-
Tripscompagnie en Oude Statenzijl-
Midwolda

Postadres Postbus 2345
3500 GH UTRECHT
Bezoekadres Arthur van Schendelstraat 800
Utrecht

telefoon (030) 234 76 66
telefax (030) 233 12 95
e-mail mer@eia.nl
website www.commissiemer.nl

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Aardgastransportleiding Rysum-Midwolda-Tripscompagnie
en Oude Statenzijl-Midwolda

Advies op grond van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer voor het milieueffectrapport over Aardgastransportleiding Rysum-Midwolda-Tripscompagnie en Oude Statenzijl-Midwolda,

uitgebracht aan Bureau Energie Projecten, coördinerend namens de gemeenten Delfzijl, Reiderland, Scheemda en Menterwolde, het Waterschap Hunze en Aa's en Rijkswaterstaat, door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze

de werkgroep m.e.r.

Aardgastransportleiding Rysum-Midwolda-Tripscompagnie en
Oude Statenzijl-Midwolda,

de secretaris

dr. G.P.J. Draaijers

de voorzitter

dr. D.K.J. Tommel

Utrecht, 25 mei 2007

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING.....	1
2. HOOFDPUNTEN VAN HET MER.....	2
3. ACHTERGROND EN BESLUITVORMING.....	3
3.1 Achtergrond en doelstelling.....	3
3.2 Beleidskader.....	3
3.3 Te nemen besluiten en procedures.....	3
4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN.....	4
4.1 Keuze voorkeurstracé.....	4
4.2 Meest milieuvriendelijk alternatief.....	4
5. HUIDIGE SITUATIE EN GEVOLGEN VOOR HET MILIEU.....	5
5.1 Geohydrologie, bodem en water.....	5
5.2 Natuur.....	6
5.3 Landschap, cultuurhistorie en archeologie.....	6
5.4 Veiligheid.....	7
6. OVERIGE HOOFDSTUKKEN VAN HET MER.....	7

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 19 maart 2007 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in Staatscourant nr. 67 d.d. 4 april 2007
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. INLEIDING

N.V. Nederlandse Gasunie heeft het voornemen om tussen Rysum, Midwolda en Tripscompagnie en tussen Oude Statenzijl en Midwolda een gastransportleiding aan te leggen in combinatie met de bouw van een nieuw compressorstation noordelijk van Midwolda. Het traject tussen Rysum en Midwolda betreft een leiding met een lengte van ca 28 km en kruist de Eems-Dollard. Het traject tussen Oude Statenzijl en Midwolda betreft een leiding van ca 17 km lengte. Het traject tussen Midwolda en Tripscompagnie betreft twee leidingen met elk een lengte van ca 16 km. Alle leidingen hebben een diameter van 48 inch (120 cm) en een maximale gasdruk van 79,9 bar. Naast bovengenoemde leidingen zijn van midwolda naar Ommen twee 48 inch-leidingen gepland. Het eerste deel van deze leidingen ligt over een lengte van ca 6 km in het zelfde tracé als de leidingen van Midwolda naar Tripscompagnie. De leidingen van Midwolda naar Ommen maken deel uit van deze m.e.r. voor zover zij gepland zijn tussen Midwolda en de gemeentegrens tussen Menterwolde en Veendam.

Voor de gastransportleidingen moeten de bestemmingsplannen van de gemeenten herzien worden. Tevens zijn er vergunningen nodig in het kader van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken (Wbr) en de Grondwaterwet (Gww). Mogelijk moet ook het streekplan van Groningen herzien worden. Ter onderbouwing van de bestemmingsplanherzieningen, de mogelijke streekplanherziening en de aanvragen van bovengenoemde vergunningen wordt een milieueffectrapport opgesteld.

Voor de herziening van de bestemmingsplannen is ook de plan-m.e.r.-procedure van toepassing omdat:

- het voorgenomen tracé Natura2000-gebieden doorkruist dan wel mogelijk beïnvloed (o.a. Waddenzee en Eems-Dollard);
- de bestemmingsplannen het kader kunnen vormen voor project-m.e.r.-(beoordelings)plichtige besluiten op grond van de Wbr en Gww.

Met het doorlopen van de besluit-m.e.r.-procedure wordt tevens invulling gegeven aan de procedurele eisen van een plan-m.e.r.-procedure. Ook inhoudelijk zullen aan de vereisten van beide procedures worden voldaan.

Voor de Wbr-vergunningen is Rijkswaterstaat het bevoegde gezag, voor de Gww-vergunningen het Waterschap Hunze en Aa's. De gemeenten Delfzijl, Reiderland, Scheemda en Menterwolde zijn bevoegd gezag waar het gaat om de herziening van een bestemmingsplannen. Bureau Energie Projecten¹, ondergebracht bij SenterNovem², coördineert de bevoegde instanties.

Bij brief van 19 maart 2007 is de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over de richtlijnen voor het milieueffectrapport (MER)³. De m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving van de startnotitie in de Staatscourant nr. 67 d.d. 4 april 2007⁴.

¹ Een samenwerkingsverband tussen de ministeries van EZ, VROM en LNV.

² Een agentschap van het ministerie van EZ.

³ Zie bijlage 1.

⁴ Zie bijlage 2.

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r. – verder aangeduid als ‘de Commissie’⁵. Het bedoelt aan te geven welke informatie het MER moet bieden om het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen. De Commissie bouwt in haar advies voort op de startnotitie. Dat wil zeggen dat dit advies **niet** zelfstandig leesbaar is, maar in combinatie met de startnotitie moet worden gelezen.

Via SenterNovem, Bureau Energieprojecten heeft de Commissie kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen⁶. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumomstandigheden of te onderzoeken alternatieven.

De Commissie heeft kennisgenomen van de besluitvormingsprocedure omtrent het Duitse deel van de aardgasleiding. Zij adviseert het MER en het milieurapport, dat de Gassunie gaat maken voor de toetsing aan de Raumordnungsverordnung en de vergunningaanvraag in Duitsland, op elkaar af te stemmen⁷. In een beperkt gebied is zowel de Nederlandse als Duitse wetgeving van toepassing. In het MER moet voldoende informatie gegeven worden om aan beide wettelijke systemen te voldoen.

2. HOOFDPUNTEN VAN HET MER

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport. Dat wil zeggen dat het MER onvoldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als de volgende informatie ontbreekt:

- Een onderbouwing van de tracékeuze en de locatie van het compressorstation, met specifiek aandacht voor milieugerelateerde argumenten.
- Een adequate gebiedsbeschrijving en (ecologische) effectbeschrijving voor de passages door/nabij Natura 2000-gebieden en andere beschermde gebieden, waaronder een EHS-verbindingszone en aardkundige waardevolle doorkruisingen.
- Een beschrijving van de effecten van de verschillende alternatieven op de veiligheid van mensen (plaatsgebonden risico en groepsrisico). De risicoschattingen dienen gemaakt te worden zoals wettelijk is voorgeschreven;
- Een heldere samenvatting die zelfstandig leesbaar is en een goede afspiegeling is van de inhoud van het MER. Gelet op de grensoverschrijdende effecten moet ook een Duitstalige samenvatting worden opgesteld.

⁵ Zie voor de samenstelling bijlage 3.

⁶ Zie bijlage 4.

⁷ De Commissie adviseert daartoe kennis te nemen van de notulen van de scoping-bijeenkomst van 26 april 2007 in Emden.

3. ACHTERGROND EN BESLUITVORMING

3.1 Achtergrond en doelstelling

Achtergronden en doelstelling zijn in de startnotitie beschreven en kunnen in het MER worden overgenomen.

3.2 Beleidskader

Natuurwetgeving

De Waddenzee en de Eems-Dollard zijn aangewezen als Natura 2000-gebieden en zijn daarmee beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw 1998). Beschrijf hoe met beschermingsregime van de Nbw 1998 wordt omgegaan en welke consequenties dit heeft voor de realisatie van de aardgasleiding.

Wetgeving externe veiligheid

De Commissie wijst erop dat de huidige regelgeving voor externe veiligheid bij hogedruk aardgasleidingen⁸ momenteel wordt herzien. Omdat bij de besluitvorming moet worden uitgegaan van de dan geldende regelgeving adviseert de Commissie het initiatief te toetsen aan zowel de huidige als toekomstige regelgeving op het gebied van externe veiligheid⁹.

3.3 Te nemen besluiten en procedures

De startnotitie gaat in op de te nemen besluiten en de te volgen (m.e.r.- en PWC¹⁰-)procedures. De Commissie vraagt speciale aandacht voor de Habitattoets conform de Nbw 1998¹¹. De Habitattoets kan maximaal uit drie fasen bestaan:

- de Oriëntatiefase (voorheen vaak voortoets genoemd), waarbij wordt bepaald of er sprake kan zijn van nadelige (ook cumulatieve) gevolgen voor Natura 2000-gebieden. Indien significante gevolgen al kunnen worden uitgesloten dient de Verslechterings- en Verstoringstoets te worden uitgevoerd;
- de Passende beoordeling in geval van kans op significante negatieve (cumulatieve) effecten. Indien met zekerheid kan worden gesteld dat er geen significante gevolgen zullen optreden zal de Verslechterings- en Verstoringstoets moeten worden uitgevoerd.
- de ADC-fase, in geval in de Passende beoordeling significante effecten niet met zekerheid kunnen worden uitgesloten. Hierbij moeten maximaal drie vragen beantwoord worden:
 - Zijn er **A**lternatieven die geen of minder schade toebrengen aan het Natura 2000-gebied?
 - Zijn er **D**wingende redenen van groot maatschappelijk belang?
 - Indien er geen alternatieven zijn, maar wel dwingende redenen van groot openbaar belang; is **C**ompensatie mogelijk?

⁸ Circulaire Zoning langs hogedruk aardgastransportleidingen, 1984.

⁹ De Minister van VROM heeft aangegeven in de tweede helft van 2007 een voorstel te doen voor een AMvB 'Buisleidingen'. De Commissie adviseert hier zo goed mogelijk op te anticiperen.

¹⁰ Planologische werkcommissie.

¹¹ Natuurbeschermingswet 1998, artikel 19d tot en met 19ka. Zie ook Algemene handreiking Natuurbeschermingswet 1998 (LNV 2005).

De Commissie wijst in dit verband op de handreiking 'Passende beoordeling' in relatie tot projecten in /nabij de Eemshaven' van LNV-Noord, met daarin een format voor wat betreft het aanleveren van de gegevens met betrekking tot de Habitattoets.

4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

4.1 Keuze voorkeurstracé.

Geef in het MER een onderbouwing van de tracékeuze. Geef daarbij inzicht in de karakteristieken van mogelijke tracés, onder meer in de lengtes van doorsnijdingen van (ecologisch, aardkundig en landschappelijk) kwetsbaar gebied, de voor veiligheid relevante toetsingsafstanden en de (technische en procedurele) moeilijkheidsgraad van de realisatie van de routes. Onderbouw op grond van welke milieu- en andere overwegingen de tracékeuze en de locatie van het compressorstation is gemaakt¹².

4.2 Meest milieuvriendelijk alternatief

De Commissie adviseert bij de ontwikkeling van het meest milieuvriendelijke alternatief (mma) vooral aandacht te besteden aan minimalisering van effecten door de fasering en wijze van aanleg, en mogelijkerwijs door andere, realistische ruimtelijke varianten te ontwikkelen c.q. in beschouwing te nemen¹³. Aandachtspunten zijn:

- Minimalisering van nadelige ecologische effecten tijdens de aanleg, bijvoorbeeld door seizoensplanning of door keuzes in de wijze van aanleg (minimalisering verstoring door geluid, licht, trilling en beweging op fauna in met name Natura2000-gebieden)¹⁴;
- Cultuurhistorische, archeologische en landschappelijke inpassing en de passage van waardevolle landschappelijke elementen;
- Woon- en leefomgevingskwaliteit: minimale overlast voor omwonenden en minimale veiligheidsrisico's tijdens zowel de aanleg- als de gebruiksfase;
- Minimalisering van ruimtegebruik en gebruiksbependingen voor andere in het studiegebied voorkomende functies¹⁵;
- Minimalisering van de breedte van de werkstrook, met name in kwetsbare gebieden;
- Minimalisering geluid- en lichthinder en landschappelijke inpassing van het compressorstation.

¹² In de pkb-Waddenzee is bundeling van leidingen als uitgangspunt genomen. Motiveer in het MER waarom van dit uitgangspunt afgeweken wordt.

¹³ De Commissie wijst op der inspraakreactie van het Waterbedrijf Groningen waarin aanbevolen wordt in overleg met het Waterbedrijf na te gaan of de gasleiding door de Dollard gezamenlijk kan worden uitgevoerd met de geplande waterleiding door dit gebied (inspraakreactie nr. 3, bijlage 4).

¹⁴ Zie in dit verband de inspraakreacties van Stadt Emden en het Ministerie LNV, regio Noord (inspraakreacties nr. 4 en 6, bijlage 4).

¹⁵ Zie in dit verband de inspraakreactie van Stadt Emden en de Gemeente Scheemda (inspraakreacties nr. 4 en 7, bijlage 4).

5. HUIDIGE SITUATIE EN GEVOLGEN VOOR HET MILIEU

De startnotitie biedt een goede richtlijn voor de in het MER per deeltraject te beschrijven huidige situatie, autonome ontwikkelingen en milieugevolgen van het voornemen en de alternatieven. Presenteer in het MER per deeltraject een factsheet¹⁶.

Indien tijdig duidelijk wordt of het project gecombineerd wordt met de aanleg van de waterleiding door de Eems-Dollard, moeten in het MER de gecombineerde effecten van gas- en waterleiding beschreven worden.

In de volgende paragrafen worden in aanvulling op de startnotitie enkele accenten gelegd voor de in het MER te beschrijven milieuaspecten.

5.1 Geohydrologie, bodem en water

In de startnotitie wordt een goed onderscheid gemaakt in de behandeling van de relevante effecten in geval van de Eems-Dollard passage dan wel het vaste land. Wat betreft de passage door de Eems-Dollard zal daarbij vooral de aandacht worden geconcentreerd op effecten ten gevolge van veranderingen in waterbeweging, morfologie, waterkwaliteit (vertroebeling). Gelet op het dynamische karakter van de Eems-Dollard adviseert de Commissie om herstellend/vermogen en eventueel risico op blootspoelen¹⁷ als beoordelingscriterium mee te nemen bij de vraag naar significantie van negatieve gevolgen, die wellicht overwegend tijdelijk van karakter zijn¹⁸.

Het studiegebied is gevarieerd in hoogteligging en wordt gekenmerkt door een afwisseling van geologische afzettingen. Beschrijf de (tijdelijke) gevolgen van de aanleg van de gastransportleiding op de bodemopbouw.

In het MER dient het geohydrologisch systeem in kaart te worden gebracht. De geohydrologische beschrijving dient zich te richten op het grondwatersysteem, met aandacht voor grondwaterstromen en stromingspatronen (kwel en inzijing). Waar relevant dient een relatie te worden gelegd met de diepere geologische lagen.

Geef inzicht in de effecten van graven en bronbemaling op het geohydrologisch systeem (onder andere op inzijing en, indien van toepassing, waterwinning). Dit kan geïllustreerd worden aan de hand van contourkaarten van de (freatische) grondwaterstandverandering. Ga ook in op de mogelijke aantasting (verdroging) van waardevolle geologische lagen of bodemtypen. Besteed eveneens aandacht aan de eventuele effecten van het testen van de leiding. Speciale aandacht is nodig voor de doorsnijding van waardevolle aardkundige/bodemkundige structuren (kreekrestant Oude Ae).

¹⁶ De afbakening van deeltrajecten dient mede gebaseerd te zijn op een logische afbakening van verantwoordelijkheden / bevoegdheden.

¹⁷ Zie in dit verband ook de inspraakreactie van de Waddenvereniging (inspraakreactie nr. 5, bijlage 4).

¹⁸ Ga uit van het studiegebied zoals vermeld in de notulen van de scoping-bijeenkomst van 26 april 2007 in Emden.

5.2 Natuur

Huidige situatie

Neem in het MER kaarten op waarop de ligging van Natura 2000-gebieden en andere gebieden met een beschermde status duidelijk staat aangegeven.

Geef ook (op kaart) een duidelijk beeld van voorkomen en verspreiding van de kwalificerende habitats en soorten in de Natura 2000-gebieden. Bied inzicht in de ecologische relaties in deze gebieden (functie als leefgebied, ecohydrologische relaties) en de mate van kwetsbaarheid van deze relaties. Indien geen actuele gegevens beschikbaar zijn wordt geadviseerd een aanvullend onderzoek uit te voeren in deze gebieden.

Effecten

Het MER dient inzicht te bieden in de ecologische effecten van de verschillende alternatieven. Ga daarbij in op de tijdelijke effecten in de aanlegfase (zoals effecten van verstoring door geluid, verlichting en vervoersbewegingen, en op de langere termijneffecten van vergraving (zoals verstoring van de profielopbouw). Ga eveneens in op de effecten van bronbemaling. Beoordeel de regeneratiemogelijkheden van (karakteristieke) habitats in termen van kwetsbaarheid, (on)vervangbaarheid en hersteltijd/regeneratie, en foerageermogelijkheden van vogels¹⁹. Motiveer de noodzaak voor het al dan niet uitvoeren van een Passende Beoordeling of Verslechterings- en Verstoringstoets.

Ten behoeve van een mogelijke ontheffingsaanvraag ingevolge de Flora- en faunawet zullen de nadelige effecten op beschermde soorten in kaart moeten worden gebracht. Geef in het MER aan of op grond van de beschikbare informatie te verwachten is dat er een ontheffing aangevraagd moet worden en of het aannemelijk is dat deze verleend kan worden.

Geef aan welke ruimte de planning voor de aanleg en ingebruikname van de gastransportleiding laat om milieueffecten (met name effecten op de natuur) zoveel mogelijk te vermijden²⁰.

5.3 Landschap, cultuurhistorie en archeologie

Gezien het karakter van het studiegebied dient specifiek aandacht uit te gaan naar landschap (inclusief aardkundige/geomorfolologische waarden), cultuurhistorie en archeologie. Beschrijf in het MER de betekenis en de relatieve zeldzaamheid van de landschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden in (de directe omgeving van) het plangebied, waaronder bijvoorbeeld Oldambt en Oude Ae. De beoordeling van het tracé(s) dient hierop te zijn toegespitst. Denk bijvoorbeeld aan aantasting van gaafheid en samenhang. Speciale aandacht verdient het landschappelijke effect en de visueel-ruimtelijke inpassing van het compressorstation. Geef bijvoorbeeld aan in welke mate het compressorstation verdiept kan worden aangelegd alsmede de wenselijkheid daarvan.

Geef aan hoe bij planontwikkeling en uitvoering rekening zal worden gehouden met aanwezige waarden.

¹⁹ Neem een kaartbeeld op van foerageer- en rustgebieden en concentraties kwalificerende vogels op in het MER.

²⁰ Daarbij kan gebruik gemaakt worden van de natuurkalender van het ministerie van LNV.

5.4 Veiligheid

In de startnotitie staat al aangegeven dat een veiligheidsanalyse van de voorgenomen activiteit wordt uitgevoerd (plaatsgebonden risico en groepsrisico). Besteed in het MER enerzijds aandacht aan het risico van de gastransportleiding voor de omgeving en anderzijds aan het risico van activiteiten in de omgeving voor de gastransportleiding.

Daar waar afgeweken wordt van de toetsingsafstand dient aangegeven te worden waarom de toetsingsafstand niet gerealiseerd kan worden. Hierbij dienen de planologische, technische en economische belangen beschouwd te worden.

Geef aan of de uitvoering van dit initiatief kan leiden tot tijdelijke of permanente gebruiksbependingen voor activiteiten in de omgeving van de gastransportleiding.

Op basis van de toetsingsafstand en bebouwingsafstand zal in het MER duidelijk worden gemaakt welke eventuele veiligheidsknelpunten er zijn. Geef aan hoe deze knelpunten zullen worden opgelost. Geef daarbij inzicht in het ruimtebeslag van de nieuwe leiding (zonerings) en de maatregelen die worden getroffen om het ruimtebeslag te minimaliseren, waarbij de veiligheid van omwonenden gewaarborgd blijft. De Commissie adviseert over bovenstaande in contact te treden met de lokale en regionale hulpverleningsdiensten.

6. OVERIGE HOOFDSTUKKEN VAN HET MER

Voor de onderdelen “vergelijking van alternatieven”, “leemten in milieu-informatie”, “evaluatieprogramma” en “samenvatting van het MER” kunnen de wettelijke vereisten als richtlijn voor het MER gebruikt worden. In aanvulling hierop is het ten aanzien van de vorm en presentatie van belang:

- De vergelijking van varianten zo duidelijk mogelijk te presenteren met behulp van tabellen, figuren en kaartmateriaal;
- De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers. Daarom verdient dit onderdeel bijzondere aandacht. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Vertaal de samenvatting in het Duits.

BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Aardgastransportleiding Rysum-Midwolda-Tripscompagnie en
Oude Statenzijl-Midwolda

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 19 maart 2007 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

	Commissie voor de milieu-energieovername
Ingekomen op:	20 MAART 2007
Nummer:	
omschrijving:	1889 - 04
aanvrager:	Orp aa

Commissie voor de m.e.r.
T.a.v. dhr. ir. N.G. Ketting
Postbus 2345
3500 GH Utrecht

Datum
Den Haag, 19 maart 2007
Uw referentie

Onze referentie
DDUE0780073/214/hdb
Directe telefoon
070-379 73 98
E-mail
h.de.brabander@senternovem.nl

Onderwerp

Adviesaanvraag richtlijnen aardgastransportleiding Rysum-Midwolda-Tripscompagnie en Oude Stanzijl-Midwolda van Gasunie

Geachte heer Ketting,

Gasunie is van plan om tussen Rysum (Duitsland) via Midwolda naar Tripscompagnie, tussen Oude Stanzijl en Midwolda en tussen Midwolda en Ommen aardgastransportleidingen aan te leggen in combinatie met de bouw van een nieuw compressorstation noordelijk van Midwolda. Het voornemen maakt onderdeel uit van versterking van de hoofdgasinfrastructuur van Gasunie in heel Nederland.

Het traject tussen Rysum en Midwolda betreft een leiding met een lengte van circa 28 km en kruist de Eems-Dollard. Het traject tussen Oude Stanzijl en Midwolda betreft een leiding met een lengte van circa 17 km. Het traject tussen Midwolda en Tripscompagnie betreft twee leidingen met elk een lengte van circa 16 km. Alle leidingen hebben een diameter van 48 inch (120 cm) en een maximale gasdruk van 79,9 bar.

Naast bovengenoemde leidingen zijn van Midwolda naar Ommen twee 48 inch-leidingen gepland. Het eerste deel van deze leidingen ligt over een lengte van circa 6 km in hetzelfde tracé als de leidingen van Midwolda naar Tripscompagnie. De leidingen van Midwolda naar Ommen maken deel uit van deze m.e.r. voor zover zij gepland zijn tussen Midwolda en de gemeentegrens tussen Menterwolde en Veendam.

De bestemmingsplannen van de gemeenten op de beoogde tracés voor deze aardgasleidingen – dit zijn de gemeenten Delfzijl, Reiderland, Scheemda en Menterwolde – dienen herzien te worden. Tevens zijn er vergunningen nodig in het kader van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken (Wbr) en de Grondwaterwet (Gww). Mogelijk moet ook het streekplan van Groningen herzien worden. Voor deze bestemmingsplanherzieningen, de mogelijke streekplanherziening en de aanvragen van bovengenoemde vergunningen dient een milieueffectrapport opgesteld te worden. De Startnotitie Aardgastransportleidingen Rysum-Midwolda-Tripscompagnie en Oude Stanzijl-Midwolda is door Gasunie gestuurd aan de

Bureau Energieprojecten

- Coördineert de vergunningverlening van grote energieprojecten met als doel de doorlooptijd van deze vergunningtrajecten aanzienlijk te bekorten.
- Meer informatie: www.bureau-energieprojecten.nl

Bureau Energieprojecten

SenterNovem
Postbus 93144
2509 AC Den Haag
T +31 (0)70 379 73 98
F +31 (0)70 379 74 23

betrokken gemeenten, de provincie Groningen en Rijkswaterstaat. Op grond van art. 14.4a Wm zullen deze overheden bij de voorbereiding van het MER de paragrafen 7.5 en 7.6 Wm toepassen. Daarbij wordt de richtlijnenfase van de m.e.r. zoveel gezamenlijk doorlopen. De betrokken overheden maken hiervoor gebruik van ondersteuning door Bureau Energieprojecten. De startnotitie zal van donderdag 5 april 2007 tot en met woensdag 16 mei 2007 ter inzage liggen bij elk van de betrokken overheden.

De gemeenten Delfzijl, Reiderland, Scheemda en Menterwolde, de provincie Groningen en Rijkswaterstaat (Dienst Noord-Nederland, district Waddenzee) verzoeken u bij deze een advies voor richtlijnen voor dit project uit te brengen. U kunt uw advies versturen aan:

SenterNovem, Bureau Energieprojecten
T.a.v. de heer mr. ir. C.J.H. van den Bosch
Postbus 93144
2509 AC DEN HAAG

Bureau Energieprojecten zal zorgdragen voor doorzending van uw advies aan de betrokken gemeenten, de provincie Groningen en Rijkswaterstaat. Voor afspraken over bijvoorbeeld een locatiebezoek of doorzending van inspraak kunt u eveneens contact opnemen met Bureau Energieprojecten, de heer Van den Bosch, telefoon (070) 379 8979.

Op verzoek van Gasunie heeft adviesbureau ARCADIS aan werkgroepsecretaris de heer G. Draaijers 10 exemplaren van de startnotitie toegezonden. Voor extra exemplaren van de startnotitie kunt u contact opnemen met Gasunie, mevrouw N. (Nel) Buurlage, telefoon (050) 521 24 31.

Grensoverschrijdende m.e.r.

Omdat een deel van het tracé in Nederland nabij de Duitse grens gelegen is, zal de startnotitie ook in Duitsland ter inzage liggen, zodat ook vanuit Duitsland ingesproken kan worden. Dit wordt verzorgd door de provincie Groningen.

Een deel van het voorgenomen traject bevindt op Duits grondgebied. Voor dat in Duitsland gelegen deel zal in Duitsland besluitvorming plaatsvinden die wordt voorbereid met een Duitse m.e.r.-procedure (*Planfeststellungsverfahren* PFV respectievelijk *Umweltverträglichkeitsprüfung* UVP) doorlopen worden. Verwacht mag worden dat het bevoegde gezag in Duitsland, het (Nedersaksische) Landesamt für Bergbau, Energie und Geologie in Clausthal-Zellerfeld, half mei een *Entwurf-Untersuchungsrahmen* gereed zal hebben. Dat betekent dat er voor de Commissie voor de m.e.r. een goede mogelijkheid is om nog voor het uitbrengen van het (concept-)richtlijnenadvies kennis te nemen van de voorgenomen richtlijnen voor het deel van het project dat voorgenomen wordt op Duits grondgebied. Bureau Energieprojecten zal contact met u opnemen om u hierover nader te informeren.

ir. H.G. de Brabander
manager Bureau Energieprojecten

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de startnotitie in de Staatscourant nr. 67 d.d. 4 april 2007

Kennisgeving

Inspraak Startnotitie Aardgasleidingen Rysum-Midwolda-Tripscompagnie en Oude Statenzijl-Midwolda

Met ingang van donderdag 5 april 2007 tot en met woensdag 16 mei 2007 ligt de Startnotitie Aardgas-transportleidingen Rysum-Midwolda-Tripscompagnie en Oude Statenzijl-Midwolda ter inzage. De startnotitie doorloopt een gecoördineerde inspraakprocedure op grond van de Wet milieubeheer, de Wet op de Ruimtelijke Ordening, de Wet beheer rijkswaterstaatswerken en de Grondwaterwet.

Achtergrond

Gasunie is van plan om tussen Rysum (Duitsland) via Midwolda naar Tripscompagnie, tussen Oude Statenzijl en Midwolda en tussen Midwolda en Ommen aardgas-transportleidingen aan te leggen in combinatie met de bouw van een nieuw compressorstation ten noorden van Midwolda.

Het traject tussen Rysum en Midwolda betreft een leiding met een lengte van circa 28 km en kruist de Eems-Dollard. Het traject tussen Oude Statenzijl en Midwolda betreft een leiding met een lengte van circa 17 km. Het traject tussen Midwolda en Tripscompagnie betreft twee leidingen met elk een lengte van circa 16 km. Alle leidingen hebben een diameter van 48 inch (= 120 cm) en een maximale gasdruk van 79,9 bar.

Naast bovengenoemde leidingen zijn van Midwolda naar Ommen twee 48 inchleidingen gepland. Het eerste deel van deze leidingen ligt over een lengte van circa 6 km in hetzelfde tracé als de leidingen van Midwolda naar Tripscompagnie.

De leidingen van Midwolda naar Ommen maken deel uit van deze inspraakprocedure voor zover zij gepland zijn tussen Midwolda en de gemeentegrens tussen Menterwolde en Veendam.

Voor deze aardgasleidingen dienen de bestemmingsplannen van de gemeenten op de beoogde tracés herzien te worden. Tevens zijn er vergunningen nodig in het kader van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken (Wbr) en de Grondwaterwet (Gww). Mogelijk wordt ook het Provinciale Omgevingsplan van Groningen hiervoor herzien.

De startnotitie

Ter onderbouwing van de bestemmingsplanherzieningen, de vergunningaanvragen en de mogelijke omgevingsplanherziening zal Gasunie een milieueffectrapport (MER) opstellen. Door het opstellen van een MER is het mogelijk het milieubelang een volwaardige rol te laten spelen in de besluitvorming. Als voorbereiding op het MER heeft Gasunie een startnotitie uitgebracht. Hierin worden de achtergronden van het project behandeld, geeft Gasunie aan wat het beoogde tracé van de gastransportleidingen is en mogelijke varianten voor de passage van de Eems-Dollard. Ook geeft Gasunie aan welke milieuaspecten in het MER onderzocht zullen worden. Uit het MER zal duidelijk worden in hoeverre het leidingtracé voert door de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Indien nodig zal het MER voor de gevolgen voor het Natura 2000-gebied Waddenzee (en de in Duitsland gelegen Vogel- en Habitatrichtlijngebieden Krummhörn en Untereis und Aussenems) een passende beoordeling bevatten.

Waar kunt u de startnotitie inzien?

Voor de Wbr-vergunningen is Rijkswaterstaat bevoegd gezag en voor de Gww-vergunning is dat de provincie Groningen (gedelegeerd aan Waterschap Hunze en Aa's). De bevoegde gezagsorganen voor de bestemmingsplanherzieningen zijn de gemeenten Delfzijl, Reiderland, Scheemda en Menterwolde. Voor mogelijke omgevingsplanherziening is de provincie Groningen bevoegd gezag.

Bij al deze overheden ligt de startnotitie tegelijkertijd ter inzage.

De Startnotitie Leiding Rysum-Midwolda-Tripscompagnie en Oude Statenzijl-Midwolda kunt u met ingang van donderdag 5 april 2007 tot en met woensdag 16 mei 2007 tijdens reguliere openingstijden inzien op de volgende locaties:

- de gemeentehuizen van Delfzijl, Reiderland, Scheemda en Menterwolde;
- het provinciehuis van Groningen in Groningen;
- Rijkswaterstaat Noord-Nederland, Waterdistrict Waddenzee te Buitenpost.

Rijkswaterstaat Noord-Nederland, Waterdistrict Waddenzee legt de startnotitie ter inzage op de volgende locatie:

Rijkswaterstaat Noord-Nederland,

Waterdistrict Waddenzee,

Keurbaane 2, 9285 VS Buitenpost.

Openingstijden: van 8.30 uur tot 16.00 uur.

Telefoon 0511 - 54 84 84.

De startnotitie is ook op het internet beschikbaar:
www.bureau-energieprojecten.nl.

Hoe kunt u uw zienswijze kenbaar maken?

Op grond van artikel 7.14 Wet milieubeheer kanieder zienswijzen ten aanzien van de startnotitie kenbaar maken. Tot en met 16 mei 2007 kunt u aangeven wat volgens u in het MER onderzocht moet worden om de benodigde besluiten te kunnen nemen.

Uw schriftelijke zienswijze kunt u sturen aan:

SantenNovem, Bureau Energieprojecten,
t.a.v. de heer mr. ir. C.J.H. van den Bosch,
Postbus 93144,
2509 AC Den Haag.

Wij verzoeken u daarbij duidelijk te vermelden dat u insprekt op de Startnotitie Leiding Rysum-Midwolda-Tripscompagnie en Oude Statenzijl-Midwolda. Indien u mondeling wenst in te spreken, kunt u dit doen door te bellen met Bureau Energieprojecten, telefoon 070 - 379 89 79.

Wat gebeurt er met uw reactie?

Bureau Energieprojecten zal zorg dragen voor het doorzenden van uw mondelinge of schriftelijke zienswijze aan de bevoegde gezagsorganen en de Commissie voor de milieueffectrapportage. De Commissie voor de m.e.r. adviseert de bevoegde gezagsorganen over de richtlijnen van het MER. Mede op basis van dit advies en de inspraakreacties stellen de bevoegde gezagsorganen vervolgens de richtlijnen vast. Deze richtlijnen vormen het vertrekpunt voor het opstellen van het MER. Wanneer Gasunie het MER heeft opgesteld, zal er voor u de mogelijkheid zijn daarop in te spreken.

Omdat een deel van het tracé in Nederland nabij de Duitse grens gelegen is, zal de startnotitie ook in Duitsland ter inzage liggen, zodat ook vanuit Duitsland ingesproken kan worden. Een deel van het voorgenomen traject bevindt zich op Duits grondgebied. Voor dat in Duitsland gelegen deel zal de Duitse m.e.r.-procedure (Umweltverträglichkeitsprüfung UVP) doorlopen worden.

Nadere informatie

Voor het verkrijgen van de startnotitie of voor informatie over de inspraakprocedure kunt u contact opnemen met Bureau Energieprojecten, telefoon 070 - 379 89 79,
www.bureau-energieprojecten.nl.

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: N.V. Nederlandse Gasunie.

Bevoegd gezag: Bureau Energie Projecten, coördinerend namens de gemeenten Delfzijl, Reiderland, Scheemda en Menterwolde, het Waterschap Hunze en Aa's en Rijkswaterstaat.

Besluit: Herziening bestemmingsplannen en aanvraag vergunningen in het kader van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken en de Grondwaterwet.

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C08.0 en D15.1

Activiteit: Aanleg gastransportleiding en compressorstation.

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 4 april 2007

richtlijnenadvies uitgebracht: 25 mei 2007

Bijzonderheden:

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport. Dat wil zeggen dat het MER onvoldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als de volgende informatie ontbreekt:

- Een onderbouwing van de tracékeuze en de locatie van het compressorstation, met specifiek aandacht voor milieugerelateerde argumenten.
- Een adequate gebiedsbeschrijving en (ecologische) effectbeschrijving voor de passages door/nabij Natura 2000-gebieden en andere beschermde gebieden, waaronder een EHS-verbindingszone en aardkundige waardevolle doorkruisingen.
- Een beschrijving van de effecten van de verschillende alternatieven op de veiligheid van mensen (plaatsgebonden risico en groepsrisico). De risicoschattingen dienen gemaakt te worden zoals wettelijk is voorgeschreven;
- Een heldere samenvatting die zelfstandig leesbaar is en een goede afspiegeling is van de inhoud van het MER. Gelet op de grensoverschrijdende effecten moet ook een Duitstalige samenvatting worden opgesteld.

Samenstelling van de werkgroep:

dr. ir. A.G. Kooiman

dr. D.K.J. Tommel (voorzitter)

dr. N.P.J. de Vries

prof. ir. J.J. van der Vuurst de Vries

Secretaris van de werkgroep:

dr. G.P.J. Draaijers

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum reactie	van persoon of instantie	plaats
1.	20070424	LTO Noord, vestiging Drachten	Drachten
2.	20070502	Landkreis Leer	Leer (Dld)
3.	20070510	Waterbedrijf Groningen	Groningen
4.	20070420	Stadt Emden	Emden (Dld)
5.	20070514	Waddenvereniging	Harlingen
6.	20070514	Ministerie van LNV, regio Noord	Groningen
7.	20070515	Gemeente Scheemda	Scheemda
8.	20070506	Naturschutzverband Niedersachsen e.V.	Dld
9.	20070511	Wasser- und Schifffahrtsverwaltung des Bundes	Dld

Alle bovengenoemde inspraakreacties zijn ontvangen door het bevoegd gezag dat ze op de navolgende datum(s) aan de Commissie ter beschikking heeft gesteld:

nrs. 1 t/m 2 op 8 mei 2007

nr. 3 op 11 mei 2007

nr. 4 op 15 mei 2007

nr. 5 t/m 7 op 15 mei 2007

nr. 8 en 9 op 22 mei 2007

**Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Aardgastransportleiding Rysum-Midwolda-Tripscompagnie en
Oude Statenzijl-Midwolda**

N.V. Nederlandse Gasunie heeft het voornemen om tussen Rysum, Midwolda en Tripscompagnie en tussen Oude Statenzijl en Midwolda een gastransportleiding aan te leggen in combinatie met de bouw van een nieuw compressorstation noordelijk van Midwolda. Het traject tussen Rysum en Midwolda betreft een leiding met een lengte van ca 28 km en kruist de Eems-Dollard. Het traject tussen Oude Statenzijl en Midwolda betreft een leiding van ca 17 km lengte. Het traject tussen Midwolda en Tripscompagnie betreft twee leidingen met elk een lengte van ca 16 km. Alle leidingen hebben een diameter van 48 inch (120 cm) en een maximale gasdruk van 79,9 bar. Naast bovengenoemde leidingen zijn van midwolda naar Ommen twee 48 inch-leidingen gepland. Het eerste deel van deze leidingen ligt over een lengte van ca 6 km in het zelfde tracé als de leidingen van Midwolda naar Tripscompagnie. De leidingen van Midwolda naar Ommen maken deel uit van deze m.e.r. voor zover zij gepland zijn tussen Midwolda en de gemeentegrens tussen Menterwolde en Veendam.

ISBN: 978-90-421-2064-8